EUSKAL-ORRIA

Andoain

AMA MIRARIGILEAREN EGUNA.— Ama Mirarigileari bederatziurena egiten ari gerade gure tendon nagusi ederean goizeko seiretako jaupan bertara bilduaz oste aundiya. Ama Mirarigilearen irudia oso ederki apaindua arkitzen da tximist-argi ta lore ederez.

Igandian beñs beraren eguna ospatzeko bederatziurenaren amaya izango da beste egunetan bezela seiretako Jaupa. Gero Jaunartze aundiyak.

Amaiketan jaupa nagusi ederra.

Ta arratsaldean elizkizun aundi bat.

Oitura genduan egun onetan eruki etxeera ibildeun eder bat egiteko, baña oraingo aginduari begiratuaz ez det uste egingo danik eruki etxera baizikan elizbiran.

Ospatu dizagun bada Ama Mirarigilearen eguna aldegun ondoena elizkizunetara juanaz aldegun oste aundiyena onela azalduaz geren katolikotasuna.

IRAKASLEAREN URTE URENA. — Il onen 25'an betetzen dirade 29 urte gure irakasle Arana Goiri'tar Sabin il zala. Sukarietako ilerian obiratua arkitzen da Sabin aundiyaren gorputza, baña bere anima Donokian arkituko da, zergatik il zan Jaungoikua ta bere aberriaren alde berak gurakiotzearen. Berak esan zualako il baño lenago euskaldunaren aberriya Euskadi dala dakigu, bera iltzan garaian ta gerogo ere bai onen alde itz egiten zutenak espetxera sartzen zituzten, baña orain geyenak ezagutzen degu Sabin'ek arazoya zuala ta bera askatzearen lana ugari egiten degu.

Jaunaren besoetan atsedena artu zazu Sabin aundiya ta Donokitik lagundu zaiguzu ain gogokua zenduan askatasuna ekartzen.

Urte uren onetan gogoratu gaitezen beste egunetan baño geyago otoitz egiñaz gure irakasle Sabin aundiya ta gañontzeko il diraden abertzalien alde esanaz berak ain gogokua zuten askatasuna au da Euskadi izan dedila euskaldunen Aberriya, gu alegindukko geradela askatzen.

NIK

Altza-Errera

BATZOKI'KO BERIYAK. — Adituaz omengo bazkide askoren eskatuz, eta ezaguna arazoiskon dala (¿nola ez?) Batzokiyan jari dute erari-toki eder bat, eta bertako "serbiziyua" nolakua dan adierazitzeko nalkun da. Landa jeutan gaiñ dagola esatia.

ANTZERKI JAIA. — Azkeneko igan de ontan ere izan degu antzerki jai eder bat, lezotarrak antzelari zirala; antzeztuaz "Bost urtian" eta "Joxe Gergorio eta Mai Piliparen ezkontza erabakia", eta zer esanik ez dago, beti bezela oso ederki egin zutela. Emengo jendiak, zaliduaz eusko jaiak nola pozturzen duten, Batzokiya dana bete zuten, eta dakitenez badago gogua beriz ere olako egunak pasatzeko.

Eta nola ikusi giñutzen Errera bertakuak ere yayuak dirala lan onetarako, zaletasun aundiya dago beriz ere berak ikusteko.

Aren, Eusko Etxea'ko agintariak jarraitu bide ontan, ori da nere iduriyaz beintzat, euskeraren aldeko biderik onenetakua.

IRAKASLEA'REN URTE BETETZIA Arana Goiri'tar Sabin'en 29 garen urte betetzia izanez datorren ostiralian, ilak 25, egun ortako Errera'ko Eusko Etxeak eratu du jaupa edo meza ixil bat, eta izango da goizeko 6 1/2'tan, San Luis'ko elizan.

Beraz del dagiot abertzale guztiari azaldu ditezela ordu ortan elizara.

ITANI

A L Z A

Funeraria "La Mastaba"

Servicio rápido para toda la Provincia. - Traslados al extranjero. - Carpintería y carrocerías. - Precios económicos. - TELEFONOS: 40-70 y 51-55. - JOSE CASARES

UDAZKENA

Udara amaitu ta sartu gerade uda azkenian, aurtengo uda sutian ta udaran lana ugari egiñda Aberriaren alde.

Euzkadi'ko erri geyenetan egin dirade Batzokiyen zabalkundeak ta ikurriñen onedatziak.

Denbora gutxian aurerapen aundiyak egin dirade Euskal-errian ñekez baña zur ari gerade ezagutzen euskaldunen Aberiya Euzkadi dala. Aurerapen au puzka bat zor diogu abertzaleak orain denbora gutxi sortutako Emakume Abertzale Batza'ri. Emakume oyek dirade Euzkadi gaizkatuko dutenak, bada oyen bitartez Euzkadi'k asko irabazi du bai abertzaletasunian berdin uzkurtz (erlejiyuan).

Udara gure artian igaro duten atzeritar sakoidi ikasbide ederak eman dizkate gure emakume oyek bai uzkurtz (erlijiyuar)ekin berdin beren aberriaganako maitetasunarekin.

Ikusi bestela emakume oyek, gurutzeari irain edo desprezlyua egin ta ikastoletatik kendu zituztenian, antolatu zituzten jai bereziak beraren alde, or Lezo'n, Bergara'n, Tolosa'n, Andoain'en ta abar, onela erakutziaz beren katolikotasuna.

Beren ikurriñen zabalkundean ere abertzaleak ederki azaltzan zute berak lenbizi maite duan gauza dala Jaungoikua ta gero Lege zarak, ala guztis ere masoyak geradela diote.

Udara oñetan amaika itzaldi entzun ditugu, bai amabi ere, ibili geraden alderdietan ta jendiaren artian nabaitu degu gero ta geyago dagola euskaldunen artian zaletasuna aberriaganako. Itzaldi oyen bitartez ikasten degu euskaldunaren aberiya Euzkadi dala ta gure ele izkuntza euskera. Bestela ikusi gure aurreko asaba zarak ayek etzekiten beste izkuntzarik euskera garbia besterik (biraurik ez duana) oraindik ere badira atzeriko izkerarik ez dakitenak (oyek bai dirade zorionekuak). Onetan ikusten da gu euskaldunak azke giñadela antziñan, baña zoritzarreko egun ua euskaldunarentzat 1839'garen urtian zabaldu zana, orduan galdu genduan euskaldunak seme zirzil batzuen errua geren azkatasuna Españia'ren menpean gelditzaz.

Urte ori ezkeroz gaude atzeriko agintarien menpean ta ayek bialtzen dituan irakasle ta agintarien menpean, irakaslea askotan tipula jale erritik etortzen zaigu gure artera bertako irakasleak atzera utziaz ta onela etxekuai ogiya kenduaz. Onetan sartu da emen oyen errua atzeriko izkera.

Bada ni mutil koskorra nintzala gogoratzen naiz ikastolan erdera besterik etzan ibili biar, euskeraz itz egiten zuanai eraztuna (anillua) ematen zitzaion ta. Oregatik aurreneko urtietan askok ikastolan mutuarena egin oi zuten erdera piska bat ikasi arte. ¡Ez al-itzan au lotsa erbestekuak guri egiten ziguten gure ele izkuntza bazterutu ta berarena nai ta nai ez itz egin araztiakin!

Onela galdu nai izan zuten indarrez gure euskera garbi ta txukuna atzeriko Borbontarrak. Baña gauza guziak du bere amaya ta au bera gertatu zayote Borbondarrai. Euskera galdu nai zuten baña berak lenago galdu dirade ta gu orraindik buruba goyen degula ta gure elea sekulian baño gartsuago itz egiten euskaldunen artian Euzkadi guzien uri aundi ta txikitan aberatzen ta txurmen artian. Oregatik gu euskaldunak obeto esateko abertzaliak onen amayarekin poz aundiya artu genduan beñere ez gertadelako izan erege zaleak, batez ere 1839'garen urtea ezkero, gure azkatasuna lapurtu ezkero.

Orain berogei urte gure euskera iltzeko zorian arkitzen zala, Bizkaya'n azaldu zan gizon bulartsu bat Arana Goiri'tar Sabin izena zuana. Onek iku si zuenian denbora gutxi barru ere ezetan baziduen Euskal-errian euskera galduko zala (euskaldun askoren errua) altxa zan ta asi zan lano goyer egiten ta deadar egin zuan Euzkadi'ko alderdi guzietara esanaz euskaldunen aberiya Euzkadi dala. Bañanek ontzat artu zuten Sabin aundiyaren asmoa, baña zoritzarrez askok erotzat artu zuten Euzkadi'n gaizkatzale au. Espetxera sartu zuten Borbontarren agintariak. Au egin zuten ikusi zutelako gizon au lo zoruan arkitzen ziradenen begiak irikitzera ta Euzkadi azkatzera etorri zala. Ain gogokua zuan Euzkadi'n azkatasuna ikusi baño lenago il zan.

Sukarrieta'ra iltzera juan baño lenago azkatasunaren aziya ereinda utzi zuan gure irakasle aundiyak. Geroztik bere anai agurgarri Koldobika ta lagunak azi ori zabaldu naylan ibili dirade urte askoetan, batzuetan agindu zirzilak diradelako ta gauza geyagotzaz ez degu jakin gure aberiya zein dan.

Nekez baño ziur azi ori jayo da, indar aundiz gañera zorionez Euskal-erri guzian. Ez bakarrik España aldean gauden euskaldunen artian baita ere Bidasoa'tik beste alderdian arkitzen diraden anayen artian ere.

Orain denbora gutxi jayotako landarea, azitzen dijua mardula biar bezelako indarra artzen duanian emango du igalia (fruta). ¡Noiz? Euskaldunak guziak geren Ama Euzkadi dala ezagutzen degunian.

Udara azkenian gure baseritar jatorrak ere beren igaliak etxeratzen dituzte. Oretarako udara aurrian aziyak zabaltzen dituzte. Baña ez da naikua erein egitea bakarrik, gero lagundu egin biar zayo landare orori igaliak mardul ta ugari biltzeko. Guk ere gauza bera daukagu egin biara erdara aurrian egin ta udaran mardulak ta ugari zabaldu diraden euskaldunak zaindu ta gereganatu. Au da, udara azkena etortzen danian guziyok bat egin ta eguzkiya sorkaldetik irtetzen ikusten degun bezela Euzkadi ere ikusten degun azke.

Au izango da guztiyak bat egin ezkero.

ABERI MAITE

Elgoibar

EUSKEL IZENAK. — Gure lagun maite Argarate'tar Ixaka eta Urzaña'tar Terese'k, bi seme eder ta bikañak izan dituzte, gañera euskotar jatorrak bezela, Sabin ta Xabier euskel izen ederren jabe dira.

Zorionak Argarate, ta jarrai gure "partez" "umanite"ren aldez.

¡ENTZUN! — Biar ostiralez goizeko zazpiretan izango da Sabin ta il diran abertzalien aldezko meza. "Liberame" ere abestuko da.

Gabean ere jai aldiixo bat izango degu Batzokiko abesbatzak abestuko du "Agur Jaunak", "Jaiki jaiki".

Bitarte ontan Ez egingo du Poli Barrena Gipuzko Buru Batzarreko lendakariak. Onen ondoren abesbatzak "Sabin maiteari" ta "Eusko Abendaren Ereserkia".

OR EMEN. — Astian agurtu degu Bergara'ko euskel idazle "Iñazi".

Donostia'n deboretxuan ostatbakuntza egin ondoren etxeratu da, Bazkalt'ko Lendakari dan Aizpitarte'tar Joseba Mirena.

"ATARENERI". — Gaur ez det nabirik baño laxter ipañingo onen bitarten, berriketaldi bat egin bear degu, "Junta de depentsa" ipintzeko.

ABERI

Lezo

ELIZ GAIAK. — Igaro zan igandean izan genuen Josuren Biotzakoak geren ileroko elizkizuna eta oste asko urbildu giñan elizkizun orretara.

BEDERATZIURENA. — Ama Mirarileari ostiralean asiz, eldu gera egiten goizeko 6'etan, bederatziurena, meza eta abar.

ERIOTZAK. — Igaro zan ostiralean eliztakoak artuta Jaunaren besoetan il zan Salaberria'tar Frantziko "Arrixene" baseixoko gizona.

Azkenean beriz bere emazte Asariola'tar Maria Bautista. Beren semeai bai lagunitzen diogu beren atsekabean. G. B.

IRAKASLIAN URTEURENA. — Il onen 25'an goizeko 6'etan izango da meza ixil bat gure irakasle Arana Goiri'tar Sabin'en gogo alde. Arratsean beriz izango da itzaldi bat Errenderi'ko izlari ospatsu dan Lizaso'tar Felipe, izlari dala. Itzaldia zazpi ta erdietan asiko da.

ANTZERKI JAIAK. — Datorren igandean (J. I.) egingo dute antzerki polit bat emakumeak bertan antzeztuaz "Goraren ondorenz" iru atalekua. Aurreko bezela 5'etan asiko da.

IXARTXO

GRANJA AVICOLA BELATXARA

Teléfono 379 — OÑATE

Razas Rhodes Island, Castellana, Negra, Leghor, Blanca. Huevos para incubar. Polluelos de un día

NOTA: No se reciben pedidos menores de 25 polluelos.

ANZIZU

GENEROS DE PUNTO

CONFECCION - CALIDAD - ACABADO

SAN MARTIN 17

Julio Abad

MEDICO-HOMEOPATA

Tratamiento de las enfermedades crónicas y de la infancia, por HOMEOPATIA

Consulta: 10 a 1 y 4 a 6

URBIETA, 47, 2.° :—: Teléfono 12.625

INCUBADORAS

Por ampliación de la sala de incubación, se venden tres incubadoras, marca "GAMUR", de 500 huevos cada una GRANJA AVICOLA "BELATXARA"

OÑATE

He aquí para Usted y su familia

Mercedes - portátil es rápida y muy resistente

concedemos facilidades de pago consúltenos en

LA OFICINA MODERNA

Easo, 4,-Telef. 11-9-82

SAN SEBASTIAN

DIABETES

VINO URANADO PESQUI

Que elimina el azúcar a razón de un gramo por día. LABORATORIO PESQUI, Alameda, 17, San Sebastián (España)

Barriola'tar I. M.

GAXOTEGIKO SENDAGILLEA

URDAIL - GIBEL - ESTE

GARIBAY 20 2g. - 3'tatik 5'etara

¡Señora!

Cuando pida achicoria exija marca EL LEON, porque es la mejor.

Aguirre y Mendizábal

Elaboración de chocolates de primera calidad, fabricación de caramelos grajeas y dulcería en general a base de materias primas garantizadas. Ventas al por mayor. Condiciones ventajosas. Servicio rápido

Oficinas: SAN JUAN, 13 :-: Tel. 1-27-79

MOSTO PALACIO

JUGO DE UVA

DR. ESNAL

Piel y secretas. - Medicina general

De 9 a 11 y de 3 a 5

SORALUCE, 3 1.° - Telef. 11-244

TIEMPO, MAR Y PUERTOS

MOVIMIENTO DE BUQUES

Puerto de San Sebastián

En este puerto no registró ayer ningún movimiento de buques.

Puerto de Pasajes

ENTRADAS:

Vapor holandés "Euterpe", de Amsterdam, con carga general, para Cámara.

Vapor español "Lola", de Bilbao, con carga general, para Letamendía.

SALIDAS:

Moto nave "Ariza Mendi", para Santander, con carga general.

Vapor "Euterpe", para Bilbao, con carga general.

Vapor "August Scultze", para Bilbao, con resto de carga.

Vapor "Jone Miren", para Bilbao, en lastre.

MAREAS

Día 24 de Noviembre de 1932

Pleamar de la mañana, a las 11,05.

Pleamar de la tarde, a las 0,04.

Estas mareas corresponden al puerto de Pasajes y se diferencian en cinco minutos de las de Donostia.

LA VILLA DE BILBAO

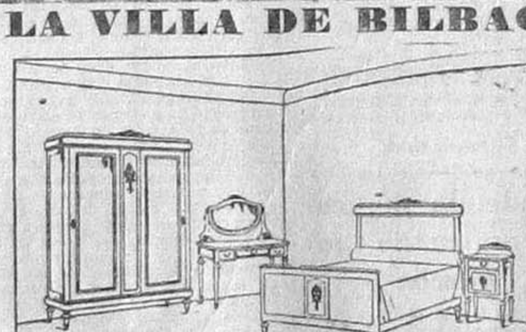

GABINETES DESDE 275 PTAS. :-: COMEDORES DESDE 200 PTAS. Camas aluminio, hierro, latón. Coches para niños. Relojes pared. Aparatos eléctricos

ALDAMAR, 2 :-: TELEFONO 10.755 :-: SAN SEBASTIAN

Talleres Electro-Mecánicos AUTO-DELCO

Alumbrado eléctrico para automóviles. Reparaciones especiales y carga de toda clase de acumuladores. Bobinaje de motores, alternadores y transformadores

GENERAL ECHAGÜE, 9 — TELEFONO 15-0-85

RISLER

POR LA NOCHE DURANTE SU SUEÑO

Su Piel Se Aterciopela y Vd. Se Vuelve Para Siempre JOVEN Y HERMOSA

Si alguna vez se ha admirado usted de ver cómo conservan su juventud y su belleza algunas mujeres que tienen ya 45 años y aparentan solo unos 30, no puede extrañar que en el siglo del "RISLER" esto suceda. Son mujeres, como usted puede serlo también, cuidadosas de su cutis, que es lo mismo que decir cuidadosas de su belleza y de su juventud.

Ya nadie ignora que las espinillas, granos, arrugas y otras imperfecciones cutáneas no son signo de vejez sino enfermedades de la piel por descuido. La mujer moderna, y esto cabe elogiar muy especialmente la mujer norteamericana, atiende al cuidado de su piel con un rigor y celo ejemplar. Cada noche al acostarse usa la CREMA "RISLER" de noche y así durante el sueño, su piel absorbe todos los alimentos que la CREMA "RISLER" DE NOCHE contiene y se halla cada día con una nueva sorpresa al admirar su cutis más suave, más fino y más terso. Nada en el mundo puede sobre la piel de su tez como la maravillosa CREMA "RISLER" DE NOCHE que cura rápidamente todos sus defectos y enfermedades. Durante el día, para embellecer su cutis usa otro producto de sensacionales resultados, LA CREMA DE DIA "RISLER". Usted verá transformar su piel en muy poco tiempo gracias a esta varita mágica descubierta por el Doctor Kleitzmann, del Instituto de Belleza al Servicio de la Mujer, de Nueva Jersey, que se llama PRODUCTOS "RISLER".

NO GASTE DINERO EN BALDE

Pida muestras y una receta que se hará para usted sola el Doctor Kleitzmann, actualmente en España. Indique edad, color y calidad del cutis, color del cabello, etc. Dirigirse al concesionario para España, Sr. J. F. Casanovas. Sección... Ancha, 24. BARCELONA. (Mande 50 céntimos en sellos para gastos de franqueo).

THE RISLER MANUFACTURING Co. - New York, París, London.

"RISLER" Publicity número 817